



KLAGANDE

Åsa Tallroth, 19750925-7106

MOTPART

Eskilstuna kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden i Eskilstuna kommuns
beslut den 20 januari 2021, dnr AVN/2020:112, § 5

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Genom beslut den 20 januari 2021 beslutade Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden i Eskilstuna kommun (kommunen) om riktlinjer för feriepraktik inom Eskilstuna kommun. I beslutet angavs bl.a. att 500 platser ska lottas ut bland sökande ungdomar 16–18 år folkbokförda i kommunen och att 100 platser ska avsättas för ungdomar 16–18 år folkbokförda i kommunen med särskilda skäl. I sammanfattningen till beslutet angavs i huvudsak följande. Eskilstuna har en av landets högsta arbetslöshet med en hög andel försörjningsstödstagare och många hushåll utanför den reguljära arbetsmarknaden. Ungdomar i dessa hushåll befaras ha svårare att få jobb på egen hand och många befinner sig i en särskild socio-ekonomisk utsatt situation. Inför ett beslut om att prioritera ett antal platser behöver medvetenhet om kommunallagen och likställighetsprincipen vägas in eftersom det inte finns lagligt stöd för att prioritera en målgrupp.

Principen innebär att kommunmedlemmar inte får särbehandlas annat än på saklig grund.

Åsa Tallroth yrkar att beslutet ska upphävas.

Kommunen anser att överklagandet ska avslås.

VAD PARTERNA SAMMANFATTNINGSVIS ANFÖR

Åsa Tallroth

Det finns inte någon definition av vad ”särskilda skäl” är. Det verkar som att denna bedömning ska ske via godtycke. Hon vill att förvaltningsrätten avgör om beslutet att särbehandla vissa kommunmedlemmar stämmer överens med likställighetsprincipen i kommunallagen.

Det står ingenstans i regeringsbeslutet som beskriver kommunens uppdrag att det avser arbetsmarknadsåtgärder. Uppdraget avser sociala insatser. Det står uttryckligen i regeringsuppdraget att ingen skillnad mellan barn ska göras. När samtliga ferieplatser inte är tillgängliga för samtliga ungdomar gör man skillnad mellan barn. Detta går inte bara emot likställighetsprincipen och kommunallagen, det går även emot de av regeringen givna direktiven och Förenta nationernas konvention den 20 november 1989 om barnets rättigheter (barnkonventionen).

Att särbehandla en grupp på bekostnad av en annan är inte lösningen på kommunens problem med utanförskap, hög brottslighet, bristande skolresultat, hög arbetslöshet och höga kostnader för försörjningsstöd. När en grupp får positiv särbehandling, blir en annan grupp diskriminerad. I detta fall diskrimineras de som inte är socioekonomiskt utsatta och inte har

kontakt med socialtjänsten. Signalerna blir att du blir straffad om du sköter dig, och belönad om du missköter dig.

Kommunen

Kommunen är en av 32 kommuner som kraftigt understiger rikssnittet för socioekonomiska förutsättningar. Kommunen är också en av 26 kommuner med områden som finns med i Polismyndighetens lägesbild över utsatta områden som regeringen väljer att rikta statsbidrag mot. Kommunens utmaningar på arbetsmarknaden återspeglas även inom försörjningsstöd. Svårighet med anställningsbarhet och etablering på arbetsmarknaden är inte jämnt fördelat över kommunens geografiska område. Det finns några stadsdelar där avsaknad av skyddsfaktorer och förekomsten av riskfaktorer är tydlig.

Möjligheten till feriepraktik är en viktig riktad insats för att kompensera för uppväxtvillkor och socioekonomiska förutsättningar. För att anställa ungdomar generellt, förlitar sig arbetsgivare på formella meriter och/ eller personliga kontakter. För ungdomar som växer upp under svagare socioekonomiska förhållanden blir det en större tröskel.

För att omfattas av särskilda skäl ska ett av följande kriterier uppfyllas:

- Aktuell på myndighet Barn och unga inom socialförvaltningen
- Aktuell för kontakt med Resursenheten Förebygg inom socialförvaltningen
- Inskriven på Fristadshus och aktuell för kommunalt aktivitetsansvar
- Beviljat beslut om insats inom socialtjänsten.

Genom att satsa på feriepraktik för ungdomar utifrån dessa kriterier skapas förutsättningar att få en formell merit och erfarenhet som krävs för framtida arbeten. Satsningen är en kompletterande del till andra riktade satsningar mot segregation och insatser i utsatta områden från kommunen.

Feriepraktik är ett frivilligt åtagande för kommuner. Kommunen har tidigare år fördelat samtliga platser via lottning, där de som inte tidigare haft feriepraktik prioriterats. Lottning bland samtliga sökande kommer även fortsättningsvis vara den dominerande fördelningsprincipen. Målet med att rikta ett antal platser till en särskild utsatt grupp är att ge enskilda individer stöd till en bättre framtid, vilket ger en samhällsekonomisk vinst som kommer alla invånare till del.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för bedömningen

Det överklagade beslutet ska prövas i den ordning som gäller för laglighetsprövning. Laglighetsprövning innebär att ett beslut ska upphävas om det inte kommit till på lagligt sätt, om det rör något som inte är en kommunal angelägenhet, om det organ som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller om det strider mot lag eller annan författning. Domstolen får inte ersätta det överklagade beslutet med något annat beslut (13 kap. 8 § kommunallagen).

Förvaltningsrätten kan enbart ta ställning till beslutets laglighet, inte dess lämplighet eller skälighet.

Det ankommer på klaganden att visa att beslutet är olagligt och förvaltningsrätten får bara beakta de omständigheter som klaganden har hänvisat till före överklagandetidens utgång, dvs. inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på kommunens anslagstavla att protokollet över beslutet justerats. Vad som anförts därefter kan endast beaktas i den mån det utgör förtydliganden och preciseringar som anförts före överklagandetidens utgång (jfr 13 kap. 5 och 7 §§ kommunallagen).

Likställighetsprincipen

Av 2 kap 3 § kommunallagen framgår att kommunen ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Likställighetsprincipen innebär att medlemmar eller grupper av medlemmar i samma situation ska behandlas lika. Särbehandling får endast ske på objektiv och saklig grund. Det krävs alltså att kommunen iakttar objektivitet och rättvisa i sin behandling av medlemmarna (prop. 2016/17: 171 s. 300 och prop. 1990/91:117 s. 29).

Förvaltningsrättens bedömning

Inledningsvis konstateras att de hänvisningar som Åsa Tallroth gjort till regeringsuppdraget och barnkonventionen lagts fram efter överklagandetidens utgång. Dessa omständigheter bedöms dock utgöra sådana förtydliganden och preciseringar av vad hon anfört inom överklagandetiden och kan därmed beaktas vid prövningen.

Av beslutet framgår att det är ungdomar mellan 16–18 år, folkbokförda i kommunen och med särskilda skäl som ska ingå i den riktade lottningen. I beslutet preciseras inte närmare vad som menas med begreppet ”särskilda skäl”. Under rubriken ”sammanfattning” i beslutet anges som målgrupp för den riktade lottningen ungdomar i hushåll som befaras ha svårare att få jobb på egen hand och där många befinner sig i en särskild socioekonomisk utsatt situation. Kommunen har i yttrande till förvaltningsrätten preciserat vilka kriterier som den avser att tillämpa vid bedömningen av vilka ungdomar som omfattas av begreppet ”särskilda skäl”. Detta visar enligt förvaltningsrätten att det kommer att göras en bedömning vid utlottningen av platserna och att ungdomar med samma förutsättningar kommer att behandlas på samma sätt. Det huvudsakliga skälet till att särbehandla vissa ungdomar i förhållande till andra är bl.a. att komplettera andra riktade

satsningar i kommunen mot segregation och insatser i utsatta områden samt att ge enskilda individer i en särskilt utsatt grupp stöd till en bättre framtid och på så sätt främja kommunens arbete med de utmaningar som finns på bl.a. arbetsmarknaden. Enligt förvaltningsrättens bedömning får detta anses vara sådana särskilda skäl som krävs för avsteg från likställighetsprincipen.

Klaganden har alltså inte visat att ungdomar i motsvarande situation behandlas olika. I den mån man kan tala om avvikelser från likställighetsprincipen anser förvaltningsrätten att det finns sakliga skäl för detta. Beslutet strider därmed inte mot likställighetsprincipen. Vad klaganden anfört i fråga om regeringsdokumentet och barnkonventionen utgör inte heller någon omständighet som medför att beslutet skulle vara olagligt. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-03).

Kristina H Samuelsson
Rådman

I avgörandet har även de särskilda ledamöterna Maria Norman och Leif Tollén deltagit. Föredragande jurist i målet har varit Johanna Stärner.



Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.